

Sabit Kıymet Sıkça Sorulan Sorular

Normal Amortisman Hesaplama Yöntemi Nedir?

Normal amortisman yönteminde sabit kıymetin değeri faydalı ömrü (amortisman süresi (yıl)) süresince eşit tutarlar uygulanarak sıfıra iner. Yılın hangi tarihinde alınırsa alınsın amortisman başlangıç tarihi 01.01.xxxx olur ve senenin başından itibaren indirilmeye başlanır.

Yıllık Amortisman : Giriş maliyeti / faydalı ömür

Dönemsel Amortisman : (Giriş maliyeti / faydalı ömür) / 12

Örnek : 10 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %10 olan 100.000 lira değerindeki sabit kıymetin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız:

Yıllık Amortisman : $100.000 / 10 = 10.000$

Dönemsel Amortisman : $10.000 / 12 = 833,33$

Azalan Bakiyeler Amortisman Hesaplama Yöntemi Nedir?

Azalan bakiyeler yönteminde sabit kıymet her yıl belirtilen amortisman oranı kadar değer kaybeder. Bir sonraki yılın amortisman değeri sabit kıymetin o andaki değeri üzerinden (sabit kıymet maliyetinden daha önceki yıllarda amorti edilen tutar mahsup edilerek) hesaplanır. Bir diğer adı hızlı amortisman olan azalan bakiyeler yönteminde amortisman oranı %200 olacak şekilde hesaplanır (Faydalı ömür: 10 yıl, amortisman oranı: %20). Yılın hangi tarihinde alınırsa alınsın amortisman başlangıç tarihi 01.01.xxxx olur ve senenin başından itibaren indirilmeye başlanır.

Yıllık Amortisman : sabit kıymet net aktif değeri * amortisman yüzdesi

Dönemsel Amortisman : (sabit kıymet net aktif değeri * amortisman yüzdesi) / 12

Örnek : 5 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %40 olan 100.000 lira değerindeki sabit kıymetin ilk iki sene için yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız:

İlk sene hesaplaması:

Net Aktif Değeri : 100.000

Yıllık Amortisman : $100.000 * 0,40 = 40.000$

Dönemsel Amortisman : $40.000 / 12 = 3333,33$

İkinci sene hesaplaması:

Net Aktif Değeri : $100.000 - 40.000 = 60.000$

Yıllık Amortisman : $60.000 * 0,40 = 24.000$

Dönemsel Amortisman : $24.000 / 12 = 2.000$

Kıst Amortisman Hesaplama Yöntemi Nedir?

Kıst amortisman yönteminde sabit kıymet satın alındığı tarihten yıl sonuna kadar geçen ay sayısı dikkate alınarak amortisman hesaplanır ve ilk yılda hesaplanan kıst tutarı parametrik olarak son yıl amortismanına eklenir ve çıkan tutar üzerinden dönemsel amortisman hesaplanır. Binek otomobillerde kullanılan kıst amortisman, normal kıst ve azalan kıst olmak üzere ikiye ayrılır ve hesaplama yöntemleri normal amortisman ve azalan bakiyeler yöntemi ile aynıdır.

İlk Yıl Amortismanı : giriş maliyeti * amortisman oranı

Dönemsel Amortisman : İlk senenin yıllık amortismanı / 12

Yıllık Amortisman : dönemsel amortisman * amortisman başlangıç ayından Aralık ayına kadar geçen ay sayısı

Kıst Amortisman Farkı : ilk yıl amortismanı - yıllık amortismanı

Örnek : 10 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %10 olan 100.000 lira değerindeki 01.08.2022 tarihinde alınan sabit kıymetin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

İlk Yıl Amortismanı : $100.000 * 0,10 = 10.000$

Dönemsel Amortisman : $10.000 / 12 = 833,33$

Yıllık Amortisman : $833,33 * 12 = 10.000$

Kıst Amortisman Farkı : $10.000 - 10.000 = 0$

Son sene hesaplaması :

Kıst Amortisman Farkı : $10.000 - 10.000 = 0$

Son Senenin Yıllık Amortismanı : $10.000 + 0 = 10.000$

Son Senenin Dönemsel Amortismanı : $10.000 / 12 = 833,33$

Binek Araçların Amortisman Hesaplamasında Kısıtlanması Nedir?

Binek otomobilleri edinirken ödenen özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi toplamının gider kaydedilebilecek kısmı her sene belirli bir limitle sınırlandırılır. Aynı şekilde bu vergilerin maliyet bedeline eklenmesi halinde veya otomobilin ikinci el olarak edinilmesi halinde, amortisman tabi tutarı içinde limit sınırlaması getirilmektedir. Bu limitleri geçen tutar kanunen kabul edilmeyen gider olarak muhasebeleştirilir.

Sabit Kıymet Kartında Edinim Şekli Sıfır Oto (Gider) Seçimi Olduğunda Amortisman Hesaplamaları:

Duran varlık yönetimi + ana kayıtlar altında yer alan edinim şeklinde sıfır oto (gider) için belirtilen limit sabit kıymet maliyetinden küçükse kkeg dönemsel amortisman hesaplanır, büyükse hesaplanmaz. Faydalı ömür bitmeden önce kkeg amortisman tutarı tükenebilir (toplam birikmiş amortisman tutarı üst limit ile eşitlendiğinde).

Kkeg Yıllık Amortisman : (Sabit kıymet maliyeti - edinim şekli üst limiti) / faydalı ömür

Kkeg Dönemsel Amortisman : Yıllık amortisman / 12

Örnek : Sıfır oto (gider) üst limiti 8.000 lira, 5 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %20 olan 10.000 lira değerindeki 01.01.2022 tarihinde alınan sabit kıymetin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

Kkeg Yıllık Amortisman : $(10.000 - 8.000) / 5 = 400$

Kkeg Dönemsel Amortisman : $400 / 12 = 33,33$

Sabit Kıymet Kartında Edinim Şekli İkinci El Oto Seçimi Olduğunda Amortisman Hesaplamaları:

Duran varlık yönetimi + ana kayıtlar altında yer alan edinim şeklinde ikinci el oto için belirtilen limit sabit kıymet maliyeti + kdv tutarından küçükse kkeg dönemsel amortisman hesaplanır, büyükse hesaplanmaz. Faydalı ömür bitmeden önce kkeg amortisman tutarı tükenebilir (toplam birikmiş amortisman tutarı üst limit ile eşitlendiğinde).

Kkeg Yıllık Amortisman : ((Sabit kıymet maliyeti + sabit kıymet kdv tutarı) - edinim şekli üst limiti) / faydalı ömür

Kkeg Dönemsel Amortisman : Yıllık amortisman / 12

Örnek : İkinci el oto üst limiti 8.00 lira, 5 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %20 olan 10.000 lira değerindeki 01.01.2022 tarihinde alınan sabit kıymetin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

Kkeg Yıllık Amortisman : $(10.000 - 8.000) / 5 = 400$

Kkeg Dönemsel Amortisman : $400 / 12 = 33,33$

Sabit Kıymet Kartında Edinim Şekli Sıfır Oto (Maliyet) Seçimi Olduğunda Amortisman Hesaplamaları:

Duran varlık yönetimi + ana kayıtlar altında yer alan edinim şeklinde sıfır oto (maliyet) için belirtilen limit sabit kıymet maliyetinden küçükse kkeg dönemsel amortisman hesaplanır, büyükse hesaplanmaz. Faydalı ömür bitmeden önce kkeg amortisman tutarı tükenebilir (toplam birikmiş amortisman tutarı üst limit ile eşitlendiğinde).

Kkeg Yıllık Amortisman : $(\text{Sabit kıymet maliyeti} - \text{edinim şekli üst limiti}) / \text{faydalı ömür}$

Kkeg Dönemsel Amortisman : $\text{Yıllık amortisman} / 12$

Örnek : Sıfır oto (maliyet) üst limiti 8.00 lira, 5 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %20 olan 10.000 lira değerindeki 01.01.2022 tarihinde alınan sabit kıymetin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

Kkeg Yıllık Amortisman : $(10.000 - 8.000) / 5 = 400$

Kkeg Dönemsel Amortisman : $400 / 12 = 33,33$

Sabit Kıymet Değer Düşüklüğü/Artışı Nedir?

Sabit kıymetlerin faydalı ömür süresi boyunca maliyet tutarında değer düşüklüğü veya değer artışı yaşanabilir. Bu tutarların takibi, ürün içerisinde yapılarak değişen değerler üzerinden amortisman hesaplaması yapılması sağlanabilir. Sabit kıymet kaydında değer artışı / düşüklüğü hesaplatabilmek için değerlendirilebilir seçeneği evet olmalıdır. Sabit kıymet kaydı üzerinde f9 menüde yer alan sabit kıymet değer düşüklüğü / artışı seçeneğine tıklanır. Açılan penceredeki bilgiler doldurulur, sabit kıymet maliyetine göre, varsa değer düşüklüğü / artışı program tarafından otomatik hesaplanır.

Değer Artışı:

Dönemsel Değer Artışı: $(\text{Değer artışı tutarı} / \text{kalan yıl}) / 12$

İlgili Yıl Değer Artışı: $\text{Dönemsel değer artışı} * \text{değer artışı ayına kadar olan ay sayısı}$

Değer Artışından Sonra Yıllık Amortisman: $\text{Net defter değeri} / \text{kalan yıl sayısı} (\text{içinde bulunulan yıl da eklenir})$

Değer Artışından Sonra Dönemsel Amortisman: $\text{Değer artışından sonra yıllık amortisman} / 12$

Örnek : 10 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %10 olan 100.000 lira değerindeki 01.01.2015 tarihinde alınan sabit kıymetin değeri 01.06.2022 tarihinde 120.000 lira oluyor. Bu sabit kıymetin 2022 yılı itibari ile yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız:

$(20.000 / 2) / 12 = 833,33$

$833,33 * 5 = 4.166,66$

$50.000 / 3 = 16.666,66$

$16.666,66 / 12 = 1.388,88$

Değer Düşüklüğü:

Dönemsel Değer Düşüklüğü: $(\text{Değer düşüklüğü tutarı} / \text{kalan yıl}) / 12$

İlgili Yıl Değer Düşüklüğü: $\text{Dönemsel değer düşüklüğü} * \text{değer düşüklüğü ayına kadar olan ay sayısı}$

Değer Düşüklüğünden Sonra Yıllık Amortisman: $\text{Net defter değeri} / \text{kalan yıl sayısı} (\text{içinde bulunulan yıl da eklenir})$

Değer Düşüklüğünden Sonra Dönemsel Amortisman: Değer düşüklüğünden sonra yıllık amortisman / 12

Örnek : 10 yıl faydalı ömrü ve amortisman oranı %10 olan 100.000 lira değerindeki 01.01.2015 tarihinde alınan sabit kıymetin değeri 01.06.2022 tarihinde 80.000 lira oluyor. Bu sabit kıymetin 2022 yılı itibari ile yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

$$(20.000 / 2) / 12 = 833,33$$

$$833,33 * 5 = 4.166,66$$

$$10.000 / 3 = 3.333,33$$

$$3.333,33 / 12 = 277,77$$

Not: Amortisman tablosunda ilgili ayda hesaplama yapıldığında geçmiş ayları da kapsayacak şekilde değer düşüklüğü yapılmış olunur ve sonraki aylar değerlendirilmiş tutar üzerinden amorti edilir. Sabit kıymet için değer düşüklüğü / artışı yapılan ayda hesaplanan yıllık amortisman ile bir önceki ayda hesaplanan yıllık amortisman değerleri karşılaştırılır. Değer düşüklüğü/artışı yapılan ayda hesaplanan yıllık amortisman değeri, bir önceki ayda hesaplanmış olan yıllık amortisman değerinden büyükse aradaki fark dönemsel amortisman olarak yansır. Küçükse dönemsel amortisman için herhangi bir hesaplama yapılmaz.

Sabit Kıymet Değer Gider Atama İşlemleri Nedir?

Fonksiyon artırıcı ve ömür artırıcı olmak üzere iki çeşit gider vardır. Sabit kıymetlerin ömrünü uzatmak için harcamalar yapılabileceği gibi, kullanma ömrünü uzatmayan fakat fonksiyon ve yararını artırıcı giderler de olabilir. Kullanım yeri gider ve yeniden değerlendirme seçeneği evet olan sabit kıymet kartı açılmalıdır. Giderin uygulanacağı sabit kıymet kartı üzerinde f9 menüde ömür uzatıcı / fonksiyon artırıcı gider ata seçeneğine tıklanır. Gerekirse filtreleme kullanılarak gider türündeki alımlar listelenerek ilişkilendir butonuna tıklanır. Giderin ilişkilendirme tarihinden itibaren amortisman hesaplanırken, ana sabit kıymete ek olarak ilgili gider de indirilir ve gidere ait amortisman satırı italik olarak görünür.

Ömür Artırıcı Gider

İktisadi kıymetin ilk alındığı sıradaki beklenen ömrünü, uzatmak amacıyla yapılan giderler aktifleştirildikleri yıldan başlayarak iktisadi kıymet için belirlenen oran ve süreye göre amortisman tabi tutulur.

Örnek Senaryo: Aktife kayıtlı aracın ilk iktisabında (2014) var olan motorun değiştirilmesi halinde yeni motor aracın ömrünü uzatmak amacıyla yapılan bir gider olduğundan, yeni motor bedeli alındığı hesap döneminden (2016) itibaren bu araç için belirlenen süre (5 yıl) ve oranda amortisman tabi tutulur. Buna göre, araca ait motorun 2016 yılında yeni modeliyle değiştirilmesi durumunda yeni motor bedeli 2016 yılından başlayarak araç için belirlenen oran ve sürede (5 yıl) amortisman tabi tutulması gerekmektedir.

Dönemsel Amortisman : (Giriş maliyeti / faydalı ömür) / 12

Yıllık Amortisman : Giriş maliyeti / faydalı ömür

Örnek : Amortisman oranı %10 olan 10.000 lira değerinde 01.03.2022 tarihinde sabit kıymet ile ilişkilendirilen giderin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

$$(10.000 / 10) / 12 = 83,3333$$

$$10.000 / 12 = 1.000$$

Fonksiyon Artırıcı Gider

Aktifte bulunan iktisadi kıymetin ilk iktisabı sırasında bulunmayan özelliklerin kazandırılması veya ilk iktisap sırasında bulunan özelliklerin geliştirilmesi için yapılan giderler değer artırıcı giderler olarak sayılmakta ve maliyete eklenen bu giderlerin amortisman süreleri de iktisadi kıymetin kalan ömrüne göre belirlenmektedir.

Örnek Senaryo: Faydalı ömrü 5 yıl olup 3 yıldır aktifte bulunan makineye faiz gideri, kur farkı veya diğer ilave harcamalar yapmak suretiyle değerinin artırılması sonucunda yapılan değer artırıcı harcamaların, makinenin kalan ömrü (2 yıl) üzerinden amortisman tabi tutulması gerekmektedir.

Yıllık Amortisman: Gider başlangıç maliyeti / kalan yıl sayısı (içinde bulunulan yıl da sayılır)

Dönemsel Amortisman: Yıllık amortisman / 12

Örnek : Amortisman oranı %10 olan 20.000 lira değerinde 01.03.2022 tarihinde sabit kıymet ile ilişkilendirilen giderin yıllık ve dönemsel amortisman tutarlarını hesaplayınız.

$$20.000 / 3 = 6.666,66$$

$$6.666,66 / 12 = 555,5555$$

Yeni Eklenen Sabit Kıymete Ait Birikmiş Amortisman Nasıl Girilir?

Sabit kıymet kaydı içerisinde f9 menüde yer alan geçmiş dönem bilgileri seçeneğine tıklanarak açılan pencerede önceki birikmiş amortisman değeri girilir. Sabit kıymet kaydında girilen birikmiş amortisman değeri düşülerek güncel net aktif değeri üzerinden amortisman hesaplaması yapılır.

Sabit Kıymet Kaydı Üzerinde Çıkar Seçeneği Neden Gelmez?

Sabit kıymet kaydı önceki dönemlerden devir ile gelmişse (sabit kıymet kaydı başında d harfi varsa) çıkar seçeneği gelir. Ancak cari dönemde alınan bir sabit kıymet varsa çıkarma/silme işlemi sabit kıymet kayıtlarından değil, ilgili satınalma hareketinin silinmesi ile sabit kıymet kaydı silinecektir.

Satışı Yapılan Sabit Kıymet Kaydının Miktarı Neden Düşmez?

Sabit kıymetin satışı yapıldığı ay içerisinde de amortisman hesaplatılmalı ve amortisman tablosunda değer düşüklüğüne kolonunda tutar bilgisinin geldiği gözlemlenmeli.

Satınalma Faturası İle Duran Varlık Alındığında Sabit Kıymet Kaydı Neden Oluşmaz?

Sistem İşletmeninde yönetim + kayıt numaralama + kayıt numaralama şablonları adımları takip edilerek açılan pencerede sabit kıymet + sabit kıymet kayıtları numara şablonu düzeltilmeli.

Amortisman Tablosunda Satır Üzerinde F9 Menüde Muhasebeleştir Seçeneği Neden Çıkmaz?

Amortisman tablosu içerisinde f9 menü seçeneklerinden hesapla ile yeni satır/satırlar eklendiğinde verilerin muhasebeleşebilmesi için öncelikle hesaplatılan amortismanın kaydedilmiş olması gereklidir. Hesaplama işleminden sonra amortisman tablosu kaydet butonu kullanılarak kaydedilip sonra tekrar sabit kıymet kaydı üzerinde f9 menüden amortisman tablosu seçeneğine tıklanır ve ilgili satır muhasebeleştirilebilir. Benzer durum muhasebe kodları için de geçerlidir, ilgili satırda muhasebe kodları girildikten sonra öncelikle muhasebe kodları ekranı kaydedilmeli, sonrasında amortisman tablosu kaydedilmeli.